Täysistunto

Tiistai 23.3.2021 klo 21.55—22.58

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Asia pantiin pöydälle tänään pidetyssä aiemmassa täysistunnossa, ja nyt keskustelu jatkuu. — Edustaja Könttä.

Keskustelu

21.56 **Joonas Könttä kesk:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys koskien majoitus- ja ravitsemustoimintaa on valitettavan tutuksi tullut lakiesitys. Kieltämättä tämä on erittäin hankala kokonaisuus, mutta tietystikään tässä koronatilanteessa ei ole ollut hyviä eikä helppoja päätöksiä. Kuitenkaan ne aiemmat toiveet ja ponnet, mitä eduskunnassakin on esitetty — muun muassa se, että näiden rajoitustoimien pitäisi olla hienosyisempiä — eivät mielestäni tässäkään esityksessä aivan toteudu. Lähetekeskusteluhengessä haluankin nostaa esiin muutamia huomioita, asioita, joita minusta nyt eduskuntakäsittelyssä tulisi pyrkiä tässä lakiesityksessä korjaamaan.

Ensinnäkin aivan oleellista toimijoille ravintola- ja matkailualalla on se, että tieto toimijoille tulisi aiemmin, että heillä olisi selkeä kuva siitä, että jos tässä koronatilanteessa tapahtuu seuraavasti, jos tilanne menee tähän ja tähän suuntaan, niin sitten tapahtuu näin ja näin. Ja mielestäni, kun puhutaan siitä, että on tehtävä työvuorolistoja, tilauksia ja ylipäätään suunniteltava sitä toimintaa, tämä on aika nopeatempoista. Se on toki ymmärrettävää, mutta toivon, että tähän jatkossa myös hallitus kiinnittää huomiota.

Ja kun on päästy nyt vihdoin ja viimein myös tähän alueelliseen harkintaan maakuntatasolla, niin toivoisin vielä lisää ymmärrystä siitä, että meillä maakunnat ovat kovin erilaisia ja meillä on jo pinta-alaltaankin kovin suuria maakuntia, ja tältä osin sitä hienosyistä harkintaa tulisi pyrkiä tekemään lisää. Lisäksi toivoisin myös, että käsiteltäisiin ravintoloita ikään kuin hieman tarkemmin. Meillä on hyvin erilaista ravintolatoimintaa: karaokepubit ja ruokaravintolat ovat erilaisia toimintalogiikaltaan ja myös siinä, miten siellä ihmiset käyttäytyvät ja miten siellä ylipäätään bisnestä tehdään. Nämäkin erot huomioiden pystyisimme jo osittain sitten toteuttamaan tätä eduskunnan tahtoa, mitä tulee tähän hienosyisempään harkintaan.

Vielä viimeisenä tässä kohden haluaisin todeta, että kun eduskunnassa on aika laaja, sanoisin, yli puoluerajat ylittävä tahtotila siihen, että myös tätä alkoholin ulosmyyntiä harkit-

taisiin, ja kun sitä ei olla kuitenkaan tässä kuukausien aikana kyetty tuomaan tänne eduskuntaan, niin minusta se olisi kyllä kädenojennus, että siinä samalla, kun ravintolat myyvät ulos ruokaa, niin ne voisivat myös myydä ulos sitten viinejä ja vaikkapa erikoisoluita. Tässä täytyy myös miettiä sitä, että jos ihminen todella haluaa pysyä omissa oloissaan ja ruokaa tilata ravintolasta ja tukea sillä tavalla yrittäjää, niin ihmiset, jotka sitten vaikkapa kulinaarisista syistä haluavat myös sen viinin, joutuvat sitten käymään ihmisten ilmoilla sitä hankkimassa. Että tässä olisi myös tämä puoli, ja minusta tämä olisi sellainen aika laajasti eduskunnan tahtoma asia, joka pitäisi kyllä vihdoin ja viimein tuoda myös tänne meidän päätettäväksi, jotta tässä asiassa päästäisiin eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kärnä.

21.59 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Erinomainen puheenvuoro edustaja Köntällä. Ymmärrän kyllä, että tämän asian valmistelussa on ollut kiire, mutta valitettavasti tämä esitys on täysin identtinen siihen aikaisempaan verrattuna ja eduskunnan antamia lausumia ei ole otettu huomioon. Mielestäni asia ei voi mennä näin, ja tätä esitystä täytyy valiokuntakäsittelyssä katsoa tarkkaan siten, että eduskunnan lausumat huomioidaan.

Me halusimme lisää tarkkarajaisuutta, lisää alueellisuutta — niitä ei valitettavasti tästä esityksestä nyt löydy. Esimerkiksi oma kotimaakuntani Lappi on valtavan suuri alue, nelisenkymmentä prosenttia Suomen pinta-alasta. Silti sitä käsitellään yhtenä alueena, suljetaan ravintoloita sellaisissa kunnissa, missä ei ole yhtään koronatartuntaa. Ei asioita pitäisi käsitellä aivan tällä tavalla.

Hämmästelen myös sitä, että meillä oli hyviä esityksiä edellisellä kerralla tuonne hiihtokeskuksiin. Siellä ovat hissit auki tällä hetkellä mutta kaikki ravintolat on suljettu eikä myöskään terassianniskelua ole sallittu. Lapissa on tällä hetkellä hiihtokeskuksissa niin sanottu ikuinen vappu. Väki siellä retkeilee omien juomien, omien ruokien kanssa. Ollaan tulipaikoilla, kontakteja tulee. Olen aivan varma, että niitä kontakteja vähennettäisiin sillä, että terasseilla voitaisiin anniskella turvaväleillä turvallisesti ihmisille, ja myös tämä on sellainen asia, jota toivon katsottavan tämän valiokuntakäsittelyn aikana.

Hämmästelen myös sitä, minkä takia tosiaan hallitus ei käytä näitä ilmaisia keinoja tukahtumassa olevan matkailu- ja ravintola-alan auttamiseksi. Edustaja Könttä tässä mainitsi esimerkiksi alkoholin kotiinkuljetuksen ja ulosmyynnin ruoan yhteydessä. Miksi tällaista tilapäistä toimenpidettä ei voida tehdä?

Ja haluaisin tuoda viestinä hallitukselle, että tämä ei välttämättä ole viimeinen kerta, kun me joudumme tekemään tällaisia toimenpiteitä. Me emme tiedä, millä tavalla tämä pandemia etenee, joten kehotan kyllä vakavasti siihen, että ministeriöissä aletaan nyt pöytälaatikkoon valmiiksi valmistelemaan näitä asioita, niin että voidaan mahdollisella seuraavalla kerralla sitten viimeistään ottaa nämä huomioon.

En näe muuta vaihtoehtoa kuin sen, että eduskuntakäsittelyn yhteydessä tuodaan hienosyisyyttä — subtilt, niin kuin RKP:n veljet varmaan sanoisivat — tähän esitykseen lisää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Aittakumpu poissa. — Edustaja Kettunen.

22.01 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä käytettiin ansiokkaita puheenvuoroja edustajien Könttä ja Kärnä toimesta. Ja nyt kun kuitenkin ollaan kymmenen

jälkeen täällä pitämässä lähetekeskustelua, niin haluan kiittää, että ministeri on paikalla kuuntelemassa näitä tärkeitä puheenvuoroja.

Arvoisa puhemies! Ravintoloiden sulun jatko on varmasti perusteltua vaikeilla korona-alueilla, mutta kiinnittäisin nyt huomiota kuitenkin tarkemmin alueisiin. Tällä hetkellä esitys laittaa aina koko maakunnan ravintolat kiinni. Eikö tätä voitaisi mieluummin tarkastella kuntatasolla? Monissa leviämisvaiheen ja kiihtymisvaiheen maakunnissa on useita kuntia, joissa on hyvin vähän tai ei ollenkaan koronaa. Näiden kuntien ravintolat laitetaan mielestäni aiheettomasti kiinni, niin kuin tässä edustaja Kärnä totesi. Otetaan nyt esimerkkinä vaikka Pohjois-Pohjanmaa: Oulu, haastava tilanne, mutta useammassa pienessä maakunnan kunnassa ei koronaa juuri tavata. Miksi näiden kuntien ravintolat pitää laittaa kiinni? Kärsämäen kunnassa koko korona-aikana yksi ainut tautitapaus, mutta ravintolat ovat kiinni.

Puhemies! Edustaja Mäkelä kyseli tuossa aiemmin, että miten tiedetään ravintoloiden sulkemisen vaikutuksesta. Tähän minä vastaisin, että eivätköhän sairaanhoitopiirit ilmoita tautimäärien mukana altistumispaikat ja tiedota näin sitten THL:n suuntaan. Näin sairaanhoitopiirit ovat toimineet myös ravintola-altistumisien kanssa, ne on raportoitu eteenpäin. Itse asiassa tämä kerrotaan myös hallituksen esityksessä, ja siihen kannattaa tietenkin tutustua.

Arvoisa puhemies! Esityksessä on todettu, että tautitilanteen huonontuessa ja välttämättömyyskriteerien täyttyessä asetusta voidaan muuttaa lisäten kyseinen alue sulun piiriin. Mielestäni tämän pitäisi toimia myös toisinpäin, eli jos tilanne paranee, voitaisiin sitten ravintolat avata. Turhaan ei pidä hankaloittaa ihmisten elinkeinoa, jos siihen ei ole tarvetta.

Ja nytten kun tässä aikaisemmissa puheenvuoroissa on näitä tilapäisiä toimenpiteitä esitetty ja myös pyydetty, että eikö hallitus voisi tehdä sinne pöytälaatikkoon hallituksen esityksiä, niin eikö ravintoloita voitaisi myös tukea laskemalla väliaikaisesti arvonlisäveroa? Tällä voidaan tukea ravintoloitten myyntiä. Toivon, että asianomainen ministeri ryhtyisi toimenpiteisiin, että tähän arvonlisäverotuksen kevennykseen ruoan ja juoman osalta ryhdyttäisiin. Se olisi kädenojennus yrittäjille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Strand.

22.05 **Joakim Strand r:** Tack, värderade talman! Tässä on tullut jo hyvin argumentteja, en lähde niitä toistamaan. Ehkä muutama asia, jota ei ole vielä nostettu esille.

Ravintola-ala työllisti ennen koronaa noin 80 000 ihmistä, ja kaikki nämä toimenpiteet ovat tietenkin vahvasti vaikuttaneet kaikkiin näihin työntekijöihin, heidän perheisiinsä ja koko siihen ympärillä olevaan ekosysteemiin, ja siitähän tässä nyt on kyse, kun puhutaan ravintoloista ja ravintolayrityksistä: työpaikkojen pelastamisesta. Kyllä minä itse toivoisin, että voitaisiin olla nyt varsinkin tällaisina poikkeuksellisina aikoina sen verran luovia, että aidosti mietitään kaikkia niitä keinoja, joista tämä alkoholin ulosmyynti on yksi.

Det är bara ett exempel på en sådan innovativ åtgärd som ens litet skulle kunna hjälpa dem som nu är i trångmål, och om det hjälper att rädda ens en arbetsplats så är det värt att fundera på saken.

Siitähän tässä on kyse, että pyritään pelastamaan mahdollisimman monta suomalaista työpaikkaa. Minusta tuntuu, että se välillä tässä unohtuu. On totta, että ellemme saa tätä tautia kuriin, niin eivät taloudenkaan rattaat lähde täysillä pyörimään.

Så det är klart att det är en del av den ekonomiska politiken att se till att vi får hälsoläget i skick, men trots det måste man kunna balansera. I synnerhet när vi har hållit på ett år nu så måste vi komma längre, också när det gäller den regionala finfördelningen av åtgärderna, så att man inte slår med en alltför stor spade när det gäller de enskilda problemen.

Mutta päätän tähän.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Talvitie.

22.06 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelemme nyt iltapäivällä tullutta hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

On tämä outo tilanne. Hallitus lupasi aikaisemmin avata ravintolat, mistä kävimme viime viikolla keskustelut, että se tapa, jolla ravintolat luvattiin maaliskuun lopun jälkeen avata, ei avaisi ravintoloita, ja nyt me jo käsittelemme täällä hallituksen esitystä siitä, että tämän maaliskuun lopun jälkeen päätetään sulkea ravintolat 18.4. saakka, kaikki ne ravintolat ja ravitsemusliikkeet, jotka ovat alueilla, joilla on kiihtymis- tai leviämisvaihe menossa. Omalla kotiseudullani Pohjois-Pohjanmaalla, kuten monella muullakin maakunnalla, sisäinen tilanne on kovin erilainen, varsinkin jos ajatellaan isompia maakuntia, joissa maantieteellinen alue, kuten Lapissa tai muutamissa muissakin, on kovin erilainen. Ja siinä mielessä tätä tarkkarajaisuutta ja alueellisuutta, jota eduskunta on vaatinut jo aikaisemmin, olisi vihdoin viimein saatava myöskin näiltä hallituksen esityksiltä.

Sitten tähän tilanteeseen kaiken kaikkiaan nyt, kun tämä kolmen viikon osittainen sulku on ravintolatoiminnassa päättymässä. Onko meillä alueilta tietoa, miten paljon ravintolatoiminnan rajoitukset ja sulku ovat hillinneet tai vähentäneet tartuntoja? Pääkaupunkiseudun tilanne on hyvin erilainen, mutta toisaalta on nähtävissä alueilla myöskin sitä, että kun ravintolat ja kuppilat eivät ole olleet auki, niin ihmiset ovat kerääntyneet erilaisiin kotikekkereihin, jopa salakapakoihin ja vastaaviin, ja nyt olisi hallituksen tärkeä kysyä sitä, olemmeko lisärajoituksien suhteen sellaisessa pisteessä, että emme saa uusilla rajoituksilla ja täyssuluilla vähennettyä kokonaistartuntojen määrää. Teoriassa se näin voisi mennäkin, mutta kun ihmiset väsyvät siihen tilanteeseen, niin osa, jotka välttämättä tähänkään asti eivät ole kuunnelleet niitä rajoituksia, toimii sillä tavalla, että kokonaistartuntojen määrä ei vähene. Sen takia olisi nyt tärkeää, että saataisiin selkeämpää viestiä, miten tästä edetään — ei näin nopeita hallituksen uusia esityksiä, vaan yksinkertaisempia, tarkkarajaisempia rajoituksia ja selkeämpää tiedotusta.

Arvoisa puhemies! Olisi tärkeää myös, että alkoholin etä- ja ulosmyynti ja alvien alennukset — muun muassa alvien negatiivinen palautus, [Puhemies koputtaa] negatiivinen alennus, jota täällä salissa on kokoomuskin esittänyt jo koko vuoden — voisivat edetä tämän asian yhteydessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

22.09 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Ravitsemusliikkeiden sulkua esitetään pidennettäväksi 18.4. asti. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että tämän uudistettavan lain nojalla edelleen säädettäisiin alueista, joilla tartuntataudin leviämisen estämiseksi on välttämätöntä pitää ravitsemusliikkeiden sisä- ja ulkotilat suljettuina. Tämä tarkoittaa käytännössä siis nimettyjä kiihtymis- ja leviämisalueita.

Hallituksen esityksessä todetaan myös, että Etelä-Pohjanmaan epidemian ilmaantuvuus on laskenut ja Pohjois-Savossa noussut. THL katsookin, että Etelä-Pohjanmaa voitaisiin nyt jättää sulun ulkopuolelle. Tämä on tietenkin hyvä uutinen myös sillä tavalla, että onnistuneilla toimilla voidaan taloudellista toimintaa myös palauttaa hybridimallin mukaisesti. Harmillinen tämä ilmaantuvuustieto on tietysti Pohjois-Savoon.

Arvoisa puhemies! Esitys ei sen sijaan pidä edelleenkään sisällään maakuntien sisäistä tarkastelua, vaikka eduskunta, talousvaliokunta ja myös perustusvaliokunta ovat sitä edellyttäneet mietinnöissään ja lausunnoissaan. Hallituksen esityksessä todetaan, että asiaa on tarkasteltu, mutta sitä ei toteuteta. Tältä osin valtioneuvosto ei siis noudata eduskunnan ilmaisemaa tahtoa. Tämä on nyt hyvä tietää Lapissa ja muissakin maakunnissa. Tämä on hallituksen linja, ja kun keskustan edustajat ovat näitä alueellisia painotuskysymyksiä pitäneet täällä vahvasti esillä, niin tässä tilanteessa en näe muuta mahdollisuutta kuin sen, että keskustan kansanedustajat ilmoittavat omille ministereilleen, mitenkä tämä asia pitää hoitaa. Kyllä me sitten talousvaliokunnassa, kun me tätä mietintöä tehdään, kokoomuksen suunnalta mielellämme tuemme tätä ratkaisua. Mutta valiokunnassakin tilanne on sellainen, että siellä on hallituspuolueilla enemmistö, ja tämä johtaa siihen johtopäätökseen, että hallituksen sisällä tätä asiaa pitää nyt painokkaasti viedä eteenpäin, ja luotan tässä asiassa keskustan kansanedustajiin siinä, että he toimivat.

Arvoisa puhemies! Esityksellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ravitsemusalalle, jonka liiketoimintaa on rajoitettu jo vuoden ajan. Kohtuullista kompensointia on jatkettava, ja sulun kestossa ja sitä seuraavissa toimenpiteissä on pidettävä kirkkaana mielessä tarkkarajaisuus ja rajoitusten välttämättömyys. Kun tätä hallituksen esitystä katsoo ja pyrkii objektiiviseen arviointiin, niin kyllähän me kuitenkin näitten rajoitusten osalta toimimme nyt ikään kuin harmaalla vyöhykkeellä ja näitä rajoituksia tehdään myös varman päälle, ei pelkästään niitä välttämättömiä rajoituksia. Sekin on hallituksen nyt asioiden jatkokäsittelyn osalta hyvä tunnustaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Marttinen.

22.13 **Matias Marttinen kok:** Arvoisa herra puhemies! Taitaa olla näin, että vain harvaa toimialaa tämä koronakriisi on lyönyt yhtä rajusti ja kovin kuin ravintola-alaa on. Kyse on tällä hetkellä nyt siitä, että tuhannet yrittäjät ja heidän yrityksensä taistelevat, että yritykset selviävät seuraavaan viikkoon ja tämän kevään yli, ja nyt varsinkin, kun hallituksen esityksessä tätä ravintolasulkua ollaan jatkamassa, pahoin pelkään, että tästä keväästä tulee alalle kaikkein pahin, mitä tähän mennessä ollaan nähty. Sen takia on tärkeää, että alaa autetaan siten, että tämä kompensaatio yrityksille saadaan viipymättä maksuun. Yrittäjillä ei ole enää kassaa, mistä ottaa tämän kriisin hoitamiseen, ei ole mahdollisuutta käyttää lyhennysvapaita. Siellä eletään nyt kädestä suuhun. Kyse ei ole pelkästään näiden tuhansien yrittäjien yrityksistä vaan myös tuhansien suomalaisten työpaikoista, ja meidän täytyy pitää huolta siitä, että he selviävät tämän kevään yli.

Toisena asiana, herra puhemies, haluan todeta sen, että samaan aikaan tämän välittömän kriisin hoitamisen yhteydessä on tärkeää myös tehdä sellaisia toimenpiteitä, että ravintola-alan yrittäjyys helpottuu. Tässä esimerkiksi viinien ulosmyyntioikeus pysyvästi on erinomainen keino, ja toivon, että se etenee myös hallituksen valmistelussa.

Kolmantena, herra puhemies, haluan nostaa esille näiden rajoitustoimien välttämättömyyden, joka on tuotu esille useita kertoja, kun olemme tätä lainsäädäntökokonaisuutta käsitelleet. Nyt tässä esityksessä esitetään, että tämä ravintolasulku siis jatkuu niissä maakunnissa, jotka kuuluvat koronan osalta joko leviämis- tai kiihtymisvaiheeseen. Samaan aikaan tiedämme kuitenkin myös sen, että korona on hiipumassa — onneksi — useassa maakunnassa, kuten vaikka omassa maakunnassani Satakunnassa, jossa onneksi tilanne on helpottunut nopeallakin aikataululla, joten kysyn nyt ministeriltä: Kun kerran asetuksella on määrätty nämä ns. sulkutilaan joutuvat maakunnat, niin tuletteko te ja maan hallitus arvioimaan nyt tämän uuden sulkutilan aikana sitä, tullaanko tiettyjä maakuntia myös poistamaan tämän sulkutilan piiristä silloin, jos tämä välttämättömyysperiaate ei enää toteudu eli toisin sanoen koronatilanne on helpottunut niin paljon, että perustetta näin rajulle elinkeinotoiminnan rajoittamiselle ei enää ole? Miten tämä asia on? Tuntuu minusta hyvin erikoiselta ja suorastaan käsittämättömältä, että lainsäädännön mukaan tämän sulkutilan aikana voidaan kyllä lisätä uusia maakuntia sulun piiriin mutta siitä taas ei puhuta mitään, voidaanko näitä sulkutilaan määrättyjä maakuntia, jos koronatilanne paranee, [Puhemies koputtaa] vapauttaa täältä. Tähän toivon ministerin vastausta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lundén.

22.17 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ja kiitos ministerille, että on edelleen paikalla. Hallitus on tuonut taas ravintoloita koskevan esityksen täysistuntoon järjettömällä kiireellä, vaikka siihen äsken yritettiinkin pientä muutosta tehdä. Esitys annettiin tunti ennen istunnon alkua. Kiire näkyy myös esityksen sisällössä. Lausuntokierrosta ei ole järjestetty ja esityksen sisältö viittaa siihen, ettei sen enempää ravintolayrittäjien kuin ravintolatyöntekijöidenkään etujärjestöltä ole kysytty mitään.

Kun hallituksen pitäisi tehdä vaikeita päätöksiä, se piiloutuu usein vastuuta kolmikannan taakse. Mutta tässä asiassa hallituksen logiikka on ollut jo pitkään selvä. Sen sisältö on: kielletään varmuuden vuoksi kaikki täysin yrittäjien kustannuksista ja seurauksista välittämättä. Hyvä hallitus, olette kerta toisensa jälkeen nostaneet ravintolat tikun nokkaan ja leimanneet kaikki ravintolat syypäiksi tartuntojen leviämiseen, vaikka tätä tukevaa näyttöä ei ole. Lukuisat yrittäjät ympäri Suomen ovat tehneet kaikkensa, jotta heidän asiakkaansa voisivat asioida heidän yrityksissään koronaturvallisesti. Te kuitenkin viittaatte kintaalla näille ravintoloiden toimenpiteille ja toteatte: kielletään kaikki.

Ravintolayrittäjien piina on jatkunut nyt jo vuoden verran, ja nyt rajoituksia halutaan jatkaa yhtä ankarina eikä helpotusta ole näkyvissä. Samaan aikaan olette valmiita korvaamaan yritysten kiinteät kustannukset vain 70-prosenttisesti, vaikka Etelä-Eurooppaan teillä on piikki täysin auki. Arvoisa hallitus, ymmärrättekö, että monella yrittäjällä kassa on jo nyt täysin tyhjä ja ahdinko syvä, ja se näyttää vain jatkuvan ja jatkuvan. Kysyn: miksi ihmeessä laitatte ravintolayrittäjät ja heidän työntekijänsä tämän kriisin maksumiehiksi?

Arvoisa puhemies! Vaikka ette kuuntelisi ravintola-alaa tai oppositiota, voisitte kuunnella edes perustusvaliokuntaa. Se julkaisi tänä aamuna lausuntonsa edelliseen ravintoloita koskevaan esitykseen liittyen. Lausunnon kappaleessa 10 kehotetaan valtioneuvostoa

harkitsemaan rajoitusten alueellisen soveltamisalan rajaamista maakuntajakoa hienosyisemmin. Mutta mitä tekee hallitus? Tämän uuden esityksen liitteenä on asetusluonnos, jossa suljetaan ravintolat edelleen 15 maakunnassa, joista yksi on esimerkiksi Lappi. Hyvä hallitus, Lappihan on pinta-alaltaan noin kolmannes koko Suomesta. Nyt te aiotte sulkea kaikki ravintolat koko Lapista, vaikka välimatkat kuntien välillä ovat jopa satoja kilometrejä eikä osassa kuntia ole tartuntoja lainkaan. Miten perustelette tämän Lapin yrittäjille? Aivan, ette varmasti mitenkään, koska se on mahdotonta.

Arvoisa puhemies! Tätä esitystä lukiessani en voi valitettavasti muuta sanoa kuin ihmetellä, eikö hallituksessa tai sen johtoviisikossa ole yhtä ainoaa henkilöä, jolla olisi minkäänlaista kokemusta yrittäjänä toimimisesta tai edes jonkinlaista käsitystä yritystoiminnan realiteeteista. Kyllä me kaikki tiedämme, että demarit haluavat kieltää kaiken, mitä ei voi verottaa kuoliaaksi tai haudata kannattamattomaksi. Mutta sitä en käsitä, kuinka ihmeessä keskusta ja RKP voivat suostua tähän ja seisoa kiltisti tämänkaltaisten esitysten takana. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Taee.

22.20 **Hussein al-Taee sd:** Arvoisa puhemies! Tähän esitykseen on saanut tutustua kyllä aikaisemmin, sillä tämähän on lähes identtinen esitys aikaisempaan sulkuesitykseen nähden. Siinä mielessä näen ehkä omituisena, että se haluttiin panna pöydälle ja siirtää. Olisimme pärjänneet sen kanssa, ja nyt on ihan hyödyllistä käydä sitten siihen sisältöön käsiksi ja katsoa, voitaisiinko tätä nyt parannella entisestään.

Ravintolat tullaan valitettavasti sulkemaan, ja on totta, että perustuslakivaliokunta on määritellyt, että jako voisi olla hienosyisempi kuin tämä maakuntatasoinen, ja tämä kritiikki liittyen Lapin kokoon on täysin ymmärrettävä ja ihan kohtuullinenkin. Siinä talousvaliokunnan onkin pohdittava, miten tähän jakoon voitaisiin tässä kohtaa tätä hienosyisyyttä saada aikaiseksi. Siinä on totta kai ymmärrettävää myöskin se, että eräissä muissakin maakunnissa, joissa etäisyydet myöskin ovat kymmeniä kilometrejä, joiltain osin joskus jopa 100 kilometriä, vaadittaisiin erityiskohtelua, minkä Lappi ansaitsee, ja tässä kohtaa voitaisiinkin olla semmoisessa vaikeassa tilanteessa, jossa useampi maakunta joutuisi vaikeaan tilanteeseen.

Tässähän on myös sellainen tilanne, että avit joutuisivat tekemään näitä hienosyisempiä päätöksiä, ja näistä päätöksistä vastuun laittaminen aveille tässä kohtaa on vähintäänkin kyseenalaista, ja ymmärrän, että siksi tässä haetaan tämmöistä universaalia sulkua. Tätä ravintoloitsijat eivät ymmärrä, ja se on heidän täysimääräinen oikeutensa.

Tällaisten syiden vuoksi onkin järkevää, ettei lähdettäisi korvaamaan ainoastaan sitä 70:tä prosenttia kuluista, vaan katsottaisiin, että se olisi 100 prosenttia, kerta suljemme ravintolat itse ja estämme sen elinkeinotoiminnan. Ja tässä kohtaa onkin hyvä kysyä ministeriltä, miksi emme lähtisi vain korvaamaan, kun kerta sulun saamme aikaiseksi, koko toiminnasta aiheutuneita kustannuksia, ei ainoastaan palkkakuluja vaan myöskin näistä kiinteistä kuluista se 100 prosenttia. Ymmärrän, että täällä eduskunnassa siitä on puhuttu paljon enemmänkin.

Mitä tulee tähän sulkuun, niin nythän se on kolme viikkoa lisää, ja olisi oikeudenmukaista ruveta hyvin nopeasti puhumaan myöskin siitä, että kun tarpeeksi suuri määrä ihmisiä on rokotettu, niin miten me lähdettäisiin avaamaan tätä meidän yhteiskuntaa tehokkaasti. — Sanon tämän viimeisen asian, minä tiedän, että 3 minuuttia tulee täyteen. — Minusta

olisi erittäin oikeudenmukaista, että me antaisimme nyt selkeän polun ulos ja tuomme esiin sen, että kun välttämättömyys on lakannut jossakin, niin se maakunta myöskin avataan kokonaan, eli tehdään tämmöinen selkeä viesti, että jos yhteiskunta on tsempannut sellaiseen tilaan, [Puhemies koputtaa] että se perustaso on saavutettu, niin se maakunta myöskin avataan ja se toiminta myöskin mahdollistetaan, niin että sitä ei lähdetä ylimääräisesti pitämään kiinni.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ministeri Haataisella on kiire Säätytalolle, niin että annetaan mahdollisuus vastata.

22.23 **Työministeri Tuula Haatainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä tuli monessa puheenvuorossa kysymys siitä, miksi tätä ei ole tehty hienojakoisemmin. Tässä on se sama pohja, mikä oli edellisessä esityksessä, eli tämä maakuntajako. Toinen voisi olla sairaanhoitopiirijako. No, se on lähestulkoon sama kuin maakunta. Sitten taas jos mennään tämmöisiin seutukunta-alueisiin, niin sellaista lainsäädäntö ei terminologiassa edes tunne, ja sitten jos mennään kuntatasolle, niin siihen on todettu ihan selvästi terveydenhuoltoviranomaisten kautta, että se rajanveto on vaikea. Jos toisessa kunnassa ei ole tapauksia ja toisessa kunnassa on ja toisessa on ravintola auki, niin kohta se tauti on siinäkin kunnassa, missä ei ollut tapauksia. Eli ravintolaan tullaan tapaamaan ihmisiä, ja tämä muuntovirus tarttuu näissä tilanteissa entistä voimallisemmin. Nyt tartuntaluvut ovat olleet korkealla tasolla, ne ovat nousseet ja ne ovat edelleen liian korkealla tasolla, ja siitä syystä hallitus näillä rajoitustoimilla kohdistaa nyt aikuisväestöön rajoitustoimia, jotta voisimme varjella lapsia ja nuoria entistä paremmin. Nythän rajoitustoimia kohdennetaan nuoriinkin, oppilaitoksiin.

Sitten korvauksista kysyttiin. Tänne eduskuntaanhan on tuotu nyt esitys, jossa korvataan palkkakustannukset sivukuluineen sekä 70-prosenttisesti sitten näitä kiinteitä kuluja. Eli kyllä tämä esitys on ministeri Lintilän toimesta tullut, ja se on nyt eduskunnan käsittelyssä.

Sitten täällä kysyttiin myös sitä, arvioidaanko tätä tilannetta. Kyllä, perustuslain 23 § velvoittaa siihen, että hallitus käy tätä läpi, ja me teemme sen tarkastelun viikoittain. Jos alue pääsee takaisin perustasolle, niin nämä rajoitustoimet pitää lopettaa heti. Nyt tässä esityksessähän Etelä-Pohjanmaa on poistettu sieltä listalta rajoitusten piiristä, eli siellä on tilanne parantunut. Sen sijaan Pohjois-Savossa, kyllä, ovat taas tartuntaluvut, ilmaantuvuusluku nousseet niin paljon, että THL:n esityksen mukaisesti siellä taas sulkutoimet asetetaan. Tämä tullaan viikoittain tekemään. Tämä on valitettavaa, että joudutaan tällainen esitys tekemään, mutta näitä keinoja ei ole kauheasti käytettävissä. Me on haravoitu kaikkia keinoja, ja tämä on sitten jäljelle jäänyt.

Sitten täällä peräänkuulutettiin sitä, että viinejä voisi myydä ravintoloista ulos. Se on alkoholilain alainen asia. STM:stä ei ole alkoholilakia nyt sitten tähän syssyyn avattu, mutta ruokaa ja alkoholia saa myydä ulos nykyisten rajoitusten puitteissa. Eli on se nykyinen rajoitus, joka koskee oluita, ja sitä voidaan kyllä myydä ulos. Ja myös se on tässä muutoksena niihin kevään rajoituksiin, että tämmöisen take away -ruoan voi hakea myös buffetista, eli tämmöisestä noutopöydästä voi myös itse kerätä sen aterian.

Arvoisa puhemies! Joudun lähtemään Säätytalolle, koska siellä ovat hallituksen neuvottelut menossa, ja kun näissä istunnoissa meni vähän pidempään, niin joudun menemään sinne takaisin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Ja edustaja Turtiainen.

22.27 **Ano Turtiainen at:** Arvoisa puhemies! Niin kuin olen aikaisemminkin todennut, mitään perusteita tällaisille poikkeustoimille ei ole. Katsokaa, hyvät kollegat, tilastoja kuolleista ja verratkaa niitä aikaisempiin vuosiin. Keskuudessamme ei ole massoittain ihmisiä tappavaa kulkutautia. Toki heikkokuntoisia ihmisiä kuolee virukseen, mutta se on ihan normaalia. Erilaisiin viruksiin ja niiden jälkitauteihin kuolee joka vuosi heikkokuntoisia ihmisiä, ja niin on tapahtunut aina. Totta kai meidän kuuluu suojata ja hoitaa heikkokuntoisia, se on ihan selvää, mutta tällainen ylireagoiminen kostautuu ja pahemman kerran. Sitä paitsi viruksia tulee aina olemaan, eli miten te kuvittelette jatkavanne elämää tästä eteenpäin? Meinaatteko, hyvät kollegat, loppuelämänne kulkea kauhuissanne maski naamalla? Herätkää, hyvät ihmiset, todellisuuteen. Teidät on höynäytetty pahemman kerran, ja teidän vastuullanne yhteiskuntaamme raiskataan järkyttävällä tavalla tämän luodun kriisin varjolla.

Arvoisa puhemies! Majoitus- ja ravintolapalveluiden sulkutoimenpiteet ovat olleet karmea virhe, ja rajoitusten jatkaminen on vielä suurempi virhe. Kolme viikkoa kuulostaa ehkä lyhyeltä ajalta, mutta ottakaa, hyvät kollegat, järki käteen ja miettikää, mitä se oikeasti meinaa. Se ajaa yrityksiä järkyttävällä tavalla velkakierteeseen. Sosialismi on ajanut jo ennen koronaa yritykset sellaiseen tilaan, että iso osa niistä elää kädestä suuhun. Ja on ihan turha lässyttää, että sellaisilla yrityksillä ei olisi ollut ilman sulkutoimiakaan mahdollisuuksia menestyä. Kyllä on, ja meidän tässä talossa kuuluu luoda heille sellaiset olosuhteet, että tässä maassa kannattaa yrittää ja tehdä rehellistä työtä. Näissä pk-yrityksissä toimii valtavasti osaavia ihmisiä, jotka ovat tämän hienon maan selkäranka. He ottavat henkilökohtaisia taloudellisia riskejä työllistääkseen itsensä ja työvoimansa, ja he nimenomaan maksavat työllään ja toimeentulollaan jokaisen meidän toimeentulon tässäkin talossa.

Arvoisa puhemies! On sietämätöntä, että täällä puhutaan terveysturvallisuudesta ja siihen vedoten pilataan ihmisten elämä ja sitä kautta heidän terveytensäkin. On myös järkyttävää kuulla, että lasten itsemurhat ovat maailmassa lisääntyneet roimasti viimeisen vuoden aikana, ynnä muuta vastaavaa. Kuulostaako terveysturvalliselta? Hyvä hallitus, katsokaa peiliin ja miettikää, kuinka paljon sieltä sitä terveysturvallisuutta näkyy. Te puuskutatte maski naamalla ja mussutatte kampaviinereitä veronmaksajien piikkiin samalla, kun keksitte kansalaisille lisää kurjuutta. — Kiitos ja anteeksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ollikainen.

22.31 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Vi behandlar nu en temporär ändring av inkvarterings- och förplägnadsverksamheten och att vi håller restaurangerna och barerna stängda fram till 18.4, alltså en förlängning med tre veckor, och det här skulle gälla på områden där det är accelerationsfas och också samhällsspridningsfas.

Här är förstås hälsan framför allt och så vidare, men en hel del kontakter i dag har faktiskt varit gällande samma saker som har kommit fram här tidigare också, att det har varit en del diskussion inom områdena, och det här är ju någonting som nu ekonomiutskottet och grundlagsutskottet ska fundera på. Glädjande nog svarade ministern här att ifall incidenstalet kommer att gå ner till en basnivå så kan man möjligtvis öppna på vägens gång, så det här är ju en möjlig öppning.

Elikkä olisin kysynyt samaa kuin edustaja Marttinen koskien just tätä kiihtymisvaihetta ja leviämisvaihetta. Miten arvioidaan niissä maakunnissa, joissa ollaan näillä tasoilla, sitten kun tartunnat laskevat, sitä, pystytäänkö avaamaan, jos menee perustasolle? Mielestäni tässä ministeri Haatainen antoi hyvän vastauksen, että tällainen mahdollisuus on.

Tulee muistaa, että tämä ravintola-ala työllistää todella paljon väkeä. Ja sitten se voi käytännön syistäkin olla kanssa työmiehille, jotka ovat kentällä, haasteellista. He käyvät sitten syömässä jossain ja niin edelleen. Eli tämä take away ei välttämättä heille toimi.

On hyvä, että talousvaliokunta ja perustusvaliokunta nyt sitten tarkastavat tätä asiaa tarkasti, ja katsotaan sitten piakkoin, millaiset lausunnot tulee. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Piirainen.

22.33 **Raimo Piirainen sd:** Arvoisa puhemies! Ymmärrän tämän tilanteen niin hallituspuolueitten kuin oppositionkin puolelta tähän epidemian leviämiseen ja sen hoitoon ja siihen liittyen, millä tavalla ravitsemusliikkeisiin suhtaudutaan tässä, ja nyt pyrittäisiin sulkemaan kolmen viikon määräajaksi.

Mutta meillähän on ollut erinäisiä alueita: meillä on ollut Vaasan alue, sitten on omassa maakunnassani ollut Vuokatti, sitten on ollut Kuhmo, missä on ollut erittäin suuria tartuntamääriä mutta hyvällä hoidolla on pystytty pitämään ne kurissa. Elikkä jos kaikki ihmiset suhtautuisivat yhtä tavoitteellisesti siihen ja ennen kaikkea siihen, millä tavalla alueella sitä koronaa hoidetaan, niin voisi ollakin sitten mahdollista, että voitaisiin mennä hienosyisempään.

Sitten kun ajatellaan tätä Lapin ravitsemustoimintaa ja hiihtokeskuksia, niin ymmärrän sen, että kun siellä on satojen kilometrien etäisyyksiä, niin se ei varmasti sillä tavalla hyppää, että se yhdestä hiihtokeskuksesta hyppää toiseen, vaan kun kuljetaan Etelä-Suomen ja Pohjois-Suomen välillä, niin se tartunta monesti otetaan sieltä Pohjois-Suomesta, niin kuin nyt tässä on tilastojen mukaan tullut esille, ja tuodaan sitten tänne Etelä-Suomeen, missä on suuret ihmisvolyymit, ja sehän rupeaa heti välittömästi näkymään myös tällä ravintolapuolella. Ja ymmärrän näitä yrittäjiä ihan täysin, että se on heille todella iso ja merkittävä asia.

Kun on tullut nyt, sanotaan, alkuvuodesta käytyä erinäisissä kohteissa täällä Helsinginkin puolella, niin niitä on täällä erilaisilla järjestelyillä ollut. Mutta kaikista pahintahan tämä on näissä pubityyppisissä elikkä siellä, missä ollaan lähekkäin ja istutaan tai seisotaan baaritiskillä, siinä se leviäminen herkästi lähtee. Tässä olisi mahdollista varmasti niinkin rajata, että annetaan näille pubityyppisille se rajoitus mutta sitten tämmöisissä ravitsemusliikkeissä, missä on iso tila ja minne harvaan laitetaan pöytiä, voitaisiin tarjoilla sitten ruokailuannoksia ja niin poispäin.

Kaikessa on tietenkin otettava huomioon ei yksistään se, että ihminen sairastuu, ja se, mikä hänen tilansa on, mutta myös se, mitä tämä epidemia saa sitten kaiken kaikkiaan terveydenhuollossa aikaan. Ja se paha, mikä lähtee laukkaamaan: jos meidän terveydenhuolto ontuu jossakin vaiheessa, kun alkaa olla niin suuria määriä sairastuneita ja se ei pysty kantamaan sitä, niin sitten on erittäin pahat seuraukset.

Elikkä tässä ovat huolet monenlaiset. Ja minä uskon, että tästäkin saadaan ihan hyvä mietintö ja lausunto [Puhemies koputtaa] ja hallitus voi sitä sitten lähteä toteuttamaan. — Kiitoksia, puheenjohtaja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, kiitoksia. — Edustaja Talvitie.

22.37 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa herra puhemies! Jatkan vielä tuosta äskeisestä puheenvuorosta.

Kun nyt edelleen rajoitetaan sulkutoimenpitein ravintoloita ja ravitsemusliikkeitä, niin on tärkeää myöskin, että hallitus tekee tätä korvauslainsäädäntöä siitä, että ravintoloille annetaan korvauksia. Nyt nämä tukimallit — joita TEM, työ- ja elinkeinoministeriö, on valmistellut, korvauksia yrityksille, joihin voimassa olevat sulkutoimenpiteet kohdistuvat — on ajateltu toteuttaa osana kustannustukea, ja se herättää monissa ravintoloitsijoissa kauhunsekaisia tuntemuksia. Minkä takia? Sen takia, että moni ravintolayrittäjä ja ravintoloitsija ei ole tämän viimeisen vuoden aikana saanut sitä kustannustukea, koska siellä on erilaisia katvealueita, jotka vaikuttavat siihen, että kaikki — vaikka sulkutoimenpiteet ovat heidän alaansa poikkeuksellisen rajusti kohdistuneet — eivät ole tukieuroja saaneet.

Toisekseen myöskin se, että näistä tukitoimista olisi tarkoitus vasta toukokuun alussa aloittaa nämä haut, kertoo siitä, että emme ymmärrä, missä kohdassa tässä oikeasti mentäisiin, koska yksi yrittäjä juuri tänään laittoi viestiä, että toiveena olisi ravintolasulun korvausten automaattinen maksatus mahdollisimman pian. Monelle alan yrityksistä tulee olemaan melkoinen urakka selvitä maksatukseen, jos sen haku tai maksatus aukeaa vasta toukokuussa.

Sitten myöskin tähän take awayhin. Ministeri toi esiin, että take away -myynti on edelleen mahdollista, mutta miten se tulee sitten tähän sulun aikaiseen tukeen kohdentumaan, koska se lisää sitä myyntiä, ja jos ravintola myy nyt take awaytä pitääkseen asiakkaansa tyytyväisinä ja niin sanotusti sammuttaakseen asiakkaiden nälän, niin rangaistaanko heitä sitten siitä? Nimittäin osassa tapauksia, jos on ollut liikevaihtoa ja myyntiä, on katsottu, että ei ole tarvetta siihen kustannustukeen. Ravintolat tekevät kuitenkin tätä take away -myyntiä täysin plus miinus nollalla, ja osa jopa niin, että se on täysin kannattamatonta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

22.40 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Otin vielä tässä puheenvuoron, kun havaitsin, että Etelä-Pohjanmaalla ennakoidaan ravintoloiden avautumista tämän sulun jälkeen ja siellä kiitellään terveysviranomaisten toimesta aluetta ja ravintoloitsijoita vastuullisesta toiminnasta. Tässä yhteydessä siteeraisin ylilääkäri Matti Rekiaron lausuntoa — hän on siis Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä Seinäjoelta: ”Olemme luottavaisia, ettei ravintolatoiminnan avaaminen tuo merkittävästi sairastumisia. Etelä-Pohjanmaalla on ollut ravintolatartuntoja erittäin vähän. Meidän kannalta ravintolatoiminnan sulkeminen ei olisi ollut edes tarpeellista, mutta se tuli, koska olimme päätöstä tehtäessä kiihtymisvaiheen statuksella.” Tämä on kyllä nyt todella mietinnän paikka vielä tässä lopuksi, kun mietitään näitä statusalueita. Siis arvostetun terveysviranomaisen mukaan Etelä-Pohjanmaalla suljettiin ravintolat varman päälle, vaikka se ei olisi ollut epidemian hoidon kannalta tarpeellista. Tämän takia ei ole ollenkaan turhaa puhetta, että me täällä salissa korostamme tarkkarajaisuutta ja oikea-aikaisuutta ja oikeasuhtaisuutta, jos Etelä-Pohjanmaan terveysviranomaiset, vakuuttavat henkilöt, tässä kertovat, että Etelä-Pohjanmaan ravintolat olivat turhaan kolme viikkoa kiinni.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Taee.

22.42 **Hussein al-Taee sd:** Arvoisa puhemies! Tämä tilanne, jota edustaja juuri kuvasi tarkkarajaisuudesta, ei nyt tässä kohtaa ota huomioon tämän viruksen luonnetta. Tietääkseni Turun rypäs, joka aiheutti Turussa nyt todella paljon ongelmia, oli tullut toisesta maakunnasta, ja tässä kohtaa, kun puhutaan tämmöisestä tarkkarajaisuudesta, jos pistemäisesti jokainen alue katsotaan sen tilanteen tartuntaluvun mukaan, niin olisi varmasti yhä useampi paikka, jossa tilanne on parempi, niin kuin onkin, mutta tämä paikallinen terveysviranomainen ei ota huomioon sitä, että sinne voi minä hetkenä tahansa tulla toisesta maakunnasta joku, joka sen tartunnan sitten räjäyttää siellä ja se voi levitä näkymättömästi, niin kuin monta kertaa on tehnyt. Ja silloin, kun määritellään tätä tarkkarajaisuutta, niin sitten katsotaan sitä koko aluetta ja sen koko alueen epidemiologista tilannetta — tässä kohtaa koko Suomen. Minä uskoisin, että tämä on ollut perusteena ja syynä sille, että joitain pikkukuntia siellä täällä ei ole huomioitu tässä kohtaa, ja tässä tulee tämmöinen ristiriita terveysviranomaisen kanssa.

Mutta olisi todella arvokasta, että ryhdistäydyttäisiin nytten tässä kommunikaatiossa niin, että yhdellä suulla puhuttaisiin näistä asioista, koska kansalaisten luottamus päättäjiin ylipäänsä katoaa tässä kohtaa ja kyky ylläpitää taistelutahtoa koronaa vastaan heikkenee. Olisi nyt hirveän tärkeätä, että pystyttäisiin löytämään se yhteinen sävel, jotta voitaisiin tämä epidemia voittaa tai ainakin saada väkeä rokotettua niin paljon, että tautitilanne tästä jotenkin paranisi ja saataisiin siedettävämpää elämää.

Kiitos, arvoisa puhemies, että jaksat pitää keskustelua täällä edelleen yllä. Tiedän, että kello on melkein 23.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos kiitoksista. Kyllä minä jaksan, jos tekin jaksatte. — Edustaja Talvitie.

22.44 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Tässä tilanteessa on todellakin tärkeää, että saisimme selkeämpää, yksinkertaisempaa tiedotusta ja myöskin ennakointia siihen, miten toimitaan.

Me kävimme tosiaan salissa viime viikolla keskustelun siitä, että hallitus on avaamassa tämän viikon jälkeen ravintoloita siten, että kellonaikaa rajoitetaan, ja nyt alle viikko siitä me keskustelemme täällä lähetekeskustelussa niin sanotusta täyssulusta.

Alueet ovat erikokoisia. Jos lähdetään täältä Helsingistä Seinäjoelle, niin siinä on välissä neljä maakuntaa, mutta samalla alueella meidän vaalipiirissämme, kun mennään Kalajoelta Kuusamoon ja koukataan vähän Kainuunkin kautta, on vain kaksi maakuntaa. Näin ollen näitten rajoitusten tarkkarajaisuus, välttämättömyys ja myöskin tämän tautitilanteen huomioiminen leviämis- ja kiihtymisvaarassa sekä pahempaan suuntaan että parempaan suuntaan olisi näitten hallituksen esitysten oikeudenmukaisuuden ja myöskin kansalaisten oikeustajun kannalta tärkeää.

Kun tähän ottaa vielä huomioon — sivulauseessa sanon tämän — miten viimeisten viikkojen aikana meidän rajat ovat vuotaneet, niin kyllähän se oikeustajua todellakin koettelee, että virusta on päästetty tänne maahan mutta harrastustoimintaa lapsilta rajoitetaan, ravintolatoimintaa rajoitetaan, ja varsinkin, jos mietitään täyssulun osalta lounasravintolatoimintaa, joka saattaa olla monelle yksinäiselle henkilölle ainut sosiaalinen kanssakäyminen siinä lähiympäristössä. Tiedän itsekin nuorena ravintola-alalla töitä tehneenä, kuinka monelle yksinäiselle henkilölle se ruokailu nimenomaan siellä paikallisessa lounasravintolassa oli se päivän ainut kohokohta. Ehkä kaupan kassalla käytiin muutamat muut keskuste-

lut. Siinä mielessä kyllä sen lounasruokailun mahdollistaminen olisi myöskin tämän kriisin sietokyvyn kannalta monelle positiivisella puolella.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.